

Länsstyrelsen
Västerbotten

Verksamhetsplan

Datum
2009-11-30

Ärendebeteckning
512-13888-2009
Arkivbeteckning
Dos 2402000

1(16)

Naturvårdsverkets dnr 319-6807-09 Nf

Verksamhetsplan för naturum *Vindelfjällen i Ammarnäs* År 2010 År 2011-2014

Innehåll

1.	SYFTE	3
1.1.	Syfte enligt Naturvårdsverkets nationella riktlinjer (rapport 5376)	3
2.	MÅL	4
2.1.	Mål 2010	4
2.2.	Mål 2011-2014	4
2.3.	Målgrupper enligt Naturvårdsverkets nationella riktlinjer	5
2.4.	Målgrupper för naturum Vindelfjällen i Ammarnäs	5
3.	ANALYS AV RISKER/MÖJLIGHETER	6
3.1.	Nuläge	6
3.2.	Möjligheter	7
3.3.	Risker	7
4.	NATURUMS VERKSAMHET	8
4.1.	Årskalendarium inför nästa år	8
4.2.	Teman	8
4.3.	Programverksamhet	9
4.4.	Tillfälliga utställningar	10
4.5.	Kommunikationsinsatser	11
5.	BEMANNING	11
6.	KOMPETENSUTVECKLING AV PERSONAL	12
6.1.	2010	12
6.2.	2011-2014	13
7.	PLAN FÖR FÖRNYELSE AV FAST UTSTÄLLNING	13
7.1.	2010	13
7.2.	År 2011-2014	14
7.3.	Budget och finansiering för förnyelse av fast utställning	14
7.4.	Förankring	14
8.	FASTIGHET / LOKALER	15
8.1.	2010	15
8.2.	2011-2014	15
9.	ÖVRIGA INSATSER	15
9.1.	2010	15
9.2.	Nästföljande fyraårsperiod (2011-2014)	15
10.	BUDGET FÖR NATURUM	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.
11.	FASTSTÄLLANDE AV VERKSAMHETSPLAN.	16

Inledning

Punkt 1 och 2 beskriver vilka syften och mål naturums utställning och verksamhet har. Punkt 3 beskriver omvärldsfaktorer som kan komma att påverka planeringen. Punkt 4 motsvaras av aktiviteter som bidrar till att syfte och mål uppfylls. Punkt 5 - 9 beskriver vilka resurser som krävs för att uppfylla aktiviteterna. Punkt 10 beskriver finansiering av aktiviteter och resurser. Punkt 11 är fastställande av verksamhetsplan och ska skrivas under av både huvudman och föreståndare för naturumet.

1. Syfte

1.1. Syfte enligt Naturvårdsverkets nationella riktlinjer (rapport 5376)

Naturum ska visa vägen in i naturen. I naturum ska besökaren på ett lustfyllt sätt få kunskap om naturen, förståelse och känsla för alla dess värden samt inspireras att bege sig dit, vistas där och få en fördjupad naturkontakt som utbyte av sitt besök. Ett naturum ska därmed fungera som en port till naturen i allmänhet och ett visst naturområde i synnerhet.

I syftet ingår att genom utställningar, programaktiviteter och annan naturvägledning:

- *Öka kunskapen om ett naturområdes naturvetenskapliga, natur- och kulturhistoriska, kulturella och upplevelsemässiga värden,*
- *Fördjupa besökarnas förståelse för naturområdet; förklara vad som hänt, händer och varför det sker,*
- *Vägleda besökarna om vad man kan se, uppleva och göra i området och hur man lämpligen tar sig dit,*
- *Motivera/påverka besökarna att uppträda i och använda naturområdet på sådant sätt att dess värden bevaras,*
- *Skapa förståelse för behovet av att bevara och vårda naturen i allmänhet och i området i synnerhet,*
- *Stimulera intresset för natur, naturvård och naturstudier och tjäna som underlag för olika undervisningsbehov*
- *Ge kunskap om hur människan använt sig av och påverkat naturen i ett kulturhistoriskt perspektiv,*
- *Sprida kännedom om en trakts naturskyddade områden och andra besöksmål för friluftslivet.*

1.2 Lokala och regionala syften för naturum Vindelfjällen i Ammarnäs

I projektplanen från 2004 för naturum Vindelfjällen utställning – drift – kostnader anges följande syften och mål med naturum Vindelfjällen:

- Sprida kunskap om Vindelfjällens naturreservat och dess natur och kulturvärden och därmed skapa förståelse för vikten av att bevara området
- Med hjälp av god natur- och kulturinformation marknadsföra Vindelfjällens naturreservat som en viktig resurs för turismen i Storumans och Sorsele kommuner och i Västerbottens län.
- Åstadkomma att Vindelfjällens naturreservat uppmärksammas som ett attraktivt område både internationellt och nationellt vilket ska leda till ökad naturturism i området.

Till detta kan fogas åtgärder för att uppfylla nationella och regionala miljömål för framförallt Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt och djurliv, folkhälsa samt landsbygdsutveckling. Till exempel:

- Främja rekreation och folkhälsa genom att stimulera till besök i Vindelfjällens naturreservat samt sprida information om nationalpark och naturreservat i länet
- Informera om terrängkörning och leder i området
- Sprida kunskap om natur, kultur, nybyggarna och rennäringen

2. Mål

Övergripande mål är att naturum Vindelfjällen hos invånare och företagare i Ammarnäsområdet ska ses som en resurs som bidrar till utvecklingen. Naturum ska därför ha en välorganiserad program- och utställningsverksamhet som inspirerar bofasta, skolklasser och flergångsbesökare att återbesöka naturum.

2.1. Mål 2010

- 2010 ska 70 % av alla som besöker området känna till att naturum finns
- Fortsätta samarbetet med lokala intressenter: företagare, kommunen och organisationer i närområdet.
- Erbjudna verksamhet som är anpassad för barn yngre än 12 år.
- Naturum ha någon form av programverksamhet i genomsnitt 5 gånger i veckan under vinter- och sommarsäsong.
- Erbjudna fler än 100 programaktiviteter under minst 6 månader.

2.2. Mål 2011-2014

- 2011 ska naturum ha inspirerande utställning för olika intressen och åldersgrupper.
- 2011 ska 60 % av lokalbefolkningen uppleva naturum som en tillgång för bygden.

- 2011 ska 70 % av turistföretagarna se naturum som en tillgång för verksamheten.
- Erbjuder mer information om rennäring och samisk kultur.

2.3. Målgrupper enligt Naturvårdsverkets nationella riktlinjer

”Huvudsaklig målgrupp för naturumverksamheten är den breda allmänheten i alla åldrar utan speciella förkunskaper. En viktig målgrupp är skolans lärare och elever. Även andra än svenskspråkiga besökare ska genom lämplig översättning kunna ta del av innehållet i naturum. Lokaler, verksamhet och information ska så långt möjligt vara tillgängliga också för personer med funktionshinder.”

2.4. Målgrupper för naturum Vindelfjällen i Ammarnäs

Barn och skolor

När naturum byggdes om 2004 var målgrupp allmänheten i åldern 12 år och uppåt samt naturskole- och konferensbesökare. Erfarenheterna från de första 4 årens verksamhet visade att det fanns ett behov av verksamhet även för yngre åldrar. Vilket också uttrycktes från andra aktörer och företagare i området. Under de senaste åren har programverksamheten därför även inriktat sig mot yngre barn. Skolklasser är fortfarande en prioriterad målgrupp.

Turister

Besökare som övernattar i närområdet är en naturlig målgrupp för naturum. Förutom bilburna turister är också bussresenärer samt vandrare och skidåkare på Kungsleden viktiga målgrupper. Naturum Vindelfjällen Ammarnäs måste försöka locka så stor andel som möjligt av de som besöker Ammarnäs att besöka naturum.

Lokalbefolkningen

Lokalbefolkningen är en annan viktig målgrupp där Naturum kan bidra till att sprida kunskap om och intresse för Vindelfjällens naturreservat. Idag minskar befolkningen i Ammarnäs. De flesta jobbar inom besöksnäringen eller rennäringen. Vid senaste årets temakvällar har övervägande andelen av besökarna varit lokalbefolkning och stugägare i byn.

Naturum bör också erbjuda verksamhet för andra regelbundna besökare och särskilt kunniga besökare. Det kan ske genom uppdaterat referensbibliotek, kunniga föreläsare och samarbete med universitetet och skogshögskolan i Umeå.

Funktionshinder

Naturums lokaler och utställning är anpassad för personer som är rullstolsburna. Genom samarbete med handkapporganisationer kan verksamheten

utvecklas. Länsstyrelsen har inlett samarbete med Kompetenscentrum för tillgänglighet (KCT).

3. Analys av risker/möjligheter

3.1. Nuläge

Naturum Vindelfjällen i Ammarnäs har funnits sedan början av 80-talet men 2004 invigdes en ny utställning. Naturum ligger i hotell Ammarnäsgården. Från Sorsele samhälle är det 9 mil till Ammarnäs. Ammarnäs har ca 150 invånare. Rennäring och besöksnäringen är de viktigaste inkomstkällorna. Vägen slutar i Ammarnäs Vindelfjällens naturreservat.

Naturum är till stor del beroende av Ammarnäs framtida utveckling. En viktig förutsättning är t.ex. utbudet av logi, service och andra tjänster kopplat till turistnäringen. Naturum ligger i hotellet. Kungsleden passerar inte naturum. Bussresenärer hoppar av vid Kungsleden innan Ammarnäs och naturum. Dessa resenärer missar därmed naturum. Besökare efterfrågar information om sevärdheter och turförslag i området såväl sommar som vinter. Besökare efterfrågar fler möjligheter till korta skidturer och vandringar i närområdet.

Skytningen till naturum i närområdet har förbättrats under 2006/2007. Utmaningen ligger nu i att locka in besökare i naturum genom marknadsföring och erbjuda intressant verksamhet. På sikt bör intrycket av att naturum ser stängt ut från utsidan kunna förändras till det bättre. En lösning kan vara att belysa eller öppna upp de fönster som idag är igensatta med svart tyg. Det skulle dock påverka utformningen av nuvarande interiör.

I naturum finns information på engelska. Det saknas information på samiska. Från och med den 1 januari 2010 har enskilda som kontaktar Länsstyrelsen rätt att göra det på samiska. En ny lag träder då i kraft – lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Enligt lagen ingår sex av länets kommuner i förvaltningsområdet för minoritetsspråket samiska. Det medför att Länsstyrelsen ska svara upp mot rätten att använda samiska. Skyldigheten gäller för alla förvaltningsmyndigheter vars verksamhetsområde helt eller delvis sammanfaller med förvaltningsområdet. Förhållandet motsvarar det som redan tidigare gällt i norrbottens län (som också har meänkieli som minoritetsspråk). För kommunerna innebär lagen också skyldigheter inom barnomsorg och äldreomsorg. Naturumföreståndaren ska titta på om ovanstående innebär att naturum är skyldiga att erbjuda utställningstexter på samiska. Lokalerna och utställningsmontrarnas information är tillgängliga för personer som är rullstolsburna. Det saknas dock anpassningar för andra funktionshinder t.ex. finns ingen talad information (förutom naturumsföreståndarna) eller information på ”lätt svenska” (för t.ex. synskadade, personer

som har lässvårigheter eller begränsade kunskaper i svenska språket och skolbarn).

Naturum är inhyrt i en befintlig byggnad som är privatägd, hotell Ammar-näsgården, eventuella förändringar i lokalerna måste därför ske efter samråd med hyresvärderna. Lokalerna är relativt stora men det är svårt att anpassa lokalerna så att arbetsmiljön för personalen förbättras, t.ex. personaltoalett.

3.2. Möjligheter

Naturum har goda kontakter med lokalbefolkning, lokala turismföretagare och STF. Sedan 2007 har programrådet årligen haft 2 möten. En ½ å som arbetar med turismutveckling på destination Ammarnäs är anställd för att hjälpa byns företagare och delar kontor med naturums personal. Detta samt det väl fungerande programrådet ökar informationsflödet och bidrar till goda förutsättningar till synpunkter på och medverkan i verksamheten från lokala intressenter i området.

Ammarnäs är en fjällby med begränsat antal bussturer och som saknar genomfartstrafik. Förutsättningarna är därför goda att nå besökare i Ammar-näs med information om naturum. Tack vare den besökarundersökning som genomfördes av naturvårdsverket under sommaren 2008 finns nu mer kunskap om besökarna i juli – augusti.

2009 var naturums verksamhet en viktig del av länets uppmärksammande av att det var hundra år sedan riksdagen beslutade om de första nationalparkerna i Europa, under paraplyet Naturens År 2009. Under 2010 kommer naturum uppmärksamma "Biologiska mångfaldens år."

3.3. Risker

Ett minskat antal besökare till Ammarnäs och Vindelfjällen. Försämrade allmänna kommunikationer skulle innebära minskade turistströmmar till Ammarnäs.

Naturum ska tillföra ett mervärde för turismen i området. Programverksamheten bör därför inte konkurrera med aktiviteter som turistföretagarna erbjuder. Förutom själva verksamheten (val av aktivitet) gäller detta också tidpunkt och ekonomi. Samverkan och kontakt med lokala turismföretagare och organisationer är därför nödvändigt vid planeringen av naturums programverksamhet.

Besökarundersökningar, liknande den som genomfördes sommaren 2008, behöver även göras i framtiden för att se om målgruppen för naturum förändras, men även under vintern för att öka kunskapen kring vinterturisterna.

Det finns svårigheter med att planera verksamheten för Naturum med en ½ årsarbetskraft. Möjligheten att ett visst planeringsarbete för Naturum Vindelfjällen Ammarnäs utförs från Naturum Vindelfjällen Hemavan under lågsäsong har diskuterats och tillämpas till viss del i dagsläget ex. rörande marknadsföring. En förutsättning för att kunna upprätthålla nivån på programverksamheten är att man även fortsättningsvis har extra personal under sommarsäsongen. 2008 och 2009 har naturum haft säsongsanställd personal motsvarande 0,17 årsarbetskrafter vilket medfört att naturum kunnat hålla öppet alla dagar i veckan och ha en utökad programverksamheten under juli och augusti.

4. Naturums verksamhet

Naturum är säsongöppet vinter och sommar. Eftersom naturums verksamhet under 2010 kommer att samordnas med Biologiska mångfaldensår och ske i nära samverkan med andra aktörer är den exakta verksamheten ännu ej fastställd.

4.1. Årskalendarium inför nästa år

Säsongen i naturum är anpassad efter de perioder som STF bemannar stugorna längs Kungleden med stugvärdar. Tidigare års erfarenheter har visat att dessa perioder väl överensstämmer med när det är som mest besökare i området Ammarnäs och Vindelfjällen. Naturum öppnar ca 2 veckor tidigare än STF stugorna på sommarsäsongen. För att möta efterfrågan från främst fågelskådare som då är en dominerande besöksgrupp.

Öppettider vintersäsongen (V8 – V17): Måndag – fredag 9-11 och 12-17 (= öppettid 7 tim, bemanningstid ca 8.30-17.05). Kvällsöppet: en kväll i veckan 19-21 (öppettid 9 tim)

Sommarsäsongen (V23 -V38): V23-25 samt V36 - V38: Öppet måndag – fredag: 9-11 och 12-17 (= öppettid 7 tim, bemanningstid 8.30-17.30). V 26 – 35: Öppet sju dagar i veckan 9-11 och 12-17 (= öppettid 7 tim, bemanningstid ca 8.30-17.05). Kvällsöppet: onsdagar 19-21 med temakvällar.

Öppettiderna förutsätter att minst 2 personer arbetar i naturum perioden v25-35. Se också under bemanning, punkt 5.

4.2. Teman

Naturums verksamhet kommer under 2010 att bygga på temat Biologiska mångfaldens år.

4.3. Programverksamhet

Naturum erbjuder guidade turer med naturtema i närområdet och informerar fortlöpande om friluftsliv och naturskyddade områden. Organisatoriskt tillhör naturum samma funktion om naturreservatsförvaltarna. Naturum samarbetar med Länsstyrelsens natur- och miljöenheterna angående lämpliga ämnen att informera om. Naturbevakarna i området bidrar med information om bl.a. lederna.

Naturum ska arbeta för ett fortsatt bra lokalt engagemang och tilltro till naturum. En viktig del i detta arbete är att verksamheten tar hänsyn till önskemål från turistföretagare samt fortsätter ha programverksamhet som lockar lokalbefolkningen att återbesöka naturum. Programverksamheten kommer att genomföras i nära samverkan med andra aktörer i området för att stärka samarbetet och naturvården under biologisk mångfaldsåret.

- Erbjuda i genomsnitt 5 programverksamheter per vecka (tur, föreläsning, sagostund, guidning i utställningen el. dyl) för besökare under vinter- och sommarsäsong. Totalt mer än 100 programpunkter under minst 6 månader.
- Varav minst en guidad uteverksamhet/vecka juli – augusti.
- Kvällsöppet en dag i veckan under högsäsong
- Naturreservatens dag
- Programrådsträff i maj och oktober.

Naturums verksamhet kommer att genomföras i nära samverkan med andra aktörer i området. Det exakta programmet har därför ännu ej fullt ut kunnat fastställas. Nedan presenteras några redan planerade programpunkter (=OK) samt några programpunkter där allt ännu ej är helt klart för genomförande (= plan).

Vinter

- Vinterfåglar in på knuten kryssa vid fågelbordet (OK, *helg i slutet av januari, SOF?*)
- Holkbyggardag för barnfamiljer (OK)
- Barnaktiviteter med djurtema. (OK)
- Tipsrunda (OK)
- Teater med gosedjur på förslag av förskolan och skolans programråd (plan)
- Bygga djurskulpturer i snö på förslag av förskolan och skolans programråd (plan)
- Sjunga, rita, leka och forska om djur på förslag av förskolan och skolans programråd

Sommar

- Betessläpp i juni (plan)
- Fågel morgon med Göran Paulsson i början juni. (OK)

- Fågel- och blomstervandring midsommarafton (Kvarndagen) (OK)
- Slåtter i Juomovare i slutet av juli (plan)
- Bäversafari, Tjulträsk (plan)
- Fågelguidning med Åke Lindström LUVRE i juli (OK)
- Naturreservatens dag (OK)
- Vindelälvensdag uppmärksammas i början av augusti (plan)
- Säsongsavslut med aktivitet (OK)
- Fladdermöss (plan)
- Prova på aktiviteter för barn på förslag av programrådet (plan)
- Lappgetter på förslag av programrådet (plan)

Under sommaren genomförs varje vecka guidad tur i naturum samt exkursion i reservatet eller närområdet. Programverksamheten ska i första hand genomföras på samma veckodag hela året för kontinuitet och förenkla för de entreprenörer/turistbyrå etc. som ska informera besökare om naturums verksamhet.

4.4. Tillfälliga utställningar

2010 års tillfälliga utställningar är ännu ej helt fastlagda. Naturum planerar att ha minst en tillfällig inhyrd utställning under året.

Planer finns att visa en nyproducerad andra del av en utställning om Gustav Lundgren av Västerbottensmuseums. Hillevi Wadensten som producerar utställningen har kontaktat naturum för att höra om vi är intresserade. Utställningen handlar även i år om Lappmissionär Gustav Lundgren som var verksam i Sorsele och Ammarnäs under 1920-40 talen. Det blir en liten utställning med hans dagboksanteckningar och fotografier. Hillevi har tillsammans med Göran Burén besökt platser i Västerbotten som finns beskrivna i Gustav Lundgrens dagboksanteckningar.

Naturum avser att ha temavecka när naturum har ny tillfällig utställning. Knuffa lite extra för utställningen och göra flera arrangemang kring ämnet.

Naturum kommer undersöka möjligheterna att visa en utställning som naturum i Hemavan hade 2009. Västerbottens museum bildutställning om Sofia Renfjäll "Åtta årstider" Suzanne Steneberg. Sofia Renfjäll är född och uppvuxen i Ammarnäs.

Förskolan och skolan i Ammarnäs har uttryckt intresse för att ordna en tillfällig utställning i naturum.

Heinz Schmitt som 2008 och 2009 har visat sina fotografier i naturum har även han uttryckt intresse för ett fortsatt samarbete under 2010.

4.5. Kommunikationsinsatser

Länsstyrelsens naturvårdsenhet har 2007-2008 haft särskilt fokus på kommunikations- och informationsfrågor. En övergripande kommunikationsplan har tagits fram tillsammans med bl.a. personalen i naturum.

Regionalt och nationellt:

- Turistbroschyren för Västerbotten ”Sommarvägar i norr”
- Upptäck Västerbotten – Sevärt från Västerbottens museum (*kontakt Urban Gelfgren*)
- Annons i länsstidning i samband med naturreservatens dag
- Annons i länsstidning i samband med sport-, påsklov och sommar
- Västerbotten NU, Länsstyrelsens infoblad
- Officiell hemsida för naturum www.vindelfjallen.se (*Ska hållas uppdaterad och kollas dagligen inkl. engelsk version*)
- Webblänkar från Länsstyrelsens och Naturvårdsverkets hemsidor
- Information om naturum i tillgänglighetsdatabasen för funktionshindrade, nås via <http://www.vasterbotten.net>
- Naturum på www.ammarnas.com
- Naturum på www.sevart.se
- Naturum på www.barnsemester.se

Lokalt

- Ammarnäsfjällen lokal informations- och annonstidning.
- Storuman och Sorsele bladet (*inför vinter och sommarsäsong*)
- Programblad och öppettider i Sorseleaktuellt alt. Bladet
- Öppettider och program (i informationspärmar) i STF-stugorna längs Kungleden Ammarnäs – Hemavan (vinter och sommar)
- Kalendarium Vindelälvens turistbyrå
- Programblad vid naturum och till turistförtagare

Information om öppettider, programverksamhet, temakvällar, tillfälliga utställningar etc. ska finnas vid entré. Naturum kommer även fortsättningsvis att ta initiativ till att få med öppettiderna och programverksamheten i turist- anläggningarnas informationsblad, STF:s stugor och på anslagstavlor till besökare.

5. Bemanning

Naturumsföreståndare

Naturumsföreståndaren arbetar under 2010 6 mån i naturum och prel 2-3 mån åt Naturvårdsverket på projektet naturumsutveckling (NU-projektet)

Säsongsanställd personal

Öppettiderna bygger på att säsongsanställd personal anställs under sommarsäsongen (3 månader). Under 2008 och 2009 har naturum också samarbetat med ”Destination Ammarnäs” med avseende på kontorsutrymme och perso-

nal för att kunna erbjuda viss service i naturum om naturumpersonalen blivit sjuk eller föreståndaren varit bortrest inom Naturvårdsverkets naturum-utvecklingsuppdrag. Detta samarbete kommer förhoppningsvis att kunna fortlöpa även under 2010.

Med en halv fast årsarbetskraft i naturum kan inte naturumsföreståndaren vara i naturum samtliga veckor under veckorna V8-V17 samt V24-V38 då det avgår tid för semester och planeringsarbete. Den säsongsanställda personalen syftar därför såväl till att möjliggöra öppethållande 7 dagar i veckan sommartid såväl som att ge utrymme för planering av aktiviteter och semester.

Nedan redovisas antalet arbetstimmar i naturum under året. Siffrorna mellan månaderna kan komma att ändras något i samband med detaljplanering av verksamheten.

Månad	Öppet dagar	Öppet timmar	Bemanning dagar	Bemanning timmar	Antal besök
	antal	antal	antal	antal	antal
januari		-	-	-	5
februari	5	37	5	40	330
mars	23	171	23	187	530
april	22	162	22	177	520
maj	0	0	10	80	5
juni	18	126	28	220	530
juli	31	225	40	310	1330
augusti	31	225	44	358	1200
september	20	142	25	216	390
oktober	0	0	7	56	30
november	0	0	3	24	5
december	0	0	2	16	0
Summa	150	1088	209	1684	4 875

6. Kompetensutveckling av personal

Kostnaderna för kompetensutveckling utgörs till stor del av resekostnader. Det är t.ex. 36 mil till Länsstyrelsen i Umeå.

6.1. 2010

- Erfarenhetsutbyte med naturumsföreståndaren på naturum Vindelfjällen i Hemavan.
- Deltagande i Naturvårdsverkets riks- och regionträffar.
- Naturvårdsverkets utbildning ”Dialog för naturvården”

- Naturumsföreståndaren erbjuds att delta i länsstyrelsens introduktionskurser för nyanställda.
- Möjlighet att följa med naturbevakare och ta del av deras arbete samt besöka delar av Vindelfjällens naturreservat minst en gång under året.

6.2. 2011-2014

- Utöka samarbetet mellan naturum och forskare/studenter inom Vindelfjällen som en del i naturumpersonalens kompetensutveckling.
- Utbildning i naturpedagogik
- Utbildning i guidning/kommunikation.
- Årligen avsätta tid för att samla information om samt själv besöka Vindelfjällens natur, leder, stugor etc.

7. Plan för förnyelse av fast utställning

Idag kan utställningen endast uppdateras av naturinformation. Det är ingen bra lösning då utställningen innehåller siffror och inventeringsresultat som bör uppdateras fortlöpande. Föreståndaren bör därför undersöka möjligheten att göra detta själv.

7.1. 2010

- Uppdatering av fakta i utställningen. Utställningsmontrarna behöver uppdateras med bl.a. nya siffror, utbyte av felstavad geologskylt, förnyad skylt i björnidet
- Utöka med kulturbilder (fotografier) från västerbottens museum (*Planer finns att ordna svartvita porträtt på de personer vars berättelser man kan lyssna till. Samt att ta fram kopior av några av de svartvita bilder som fanns i gamla naturum och sätta upp som "porträtt" i nybyggarköket/läshörnan*)
- Ta fram prisuppgifter och förslag till golvkuddar till barnaktiviteter
- Ta fram fakta om och former för att berätta om däggdjuren för barn.
- Förbättra informationen kring kultur i fördjupningshörnan. "Vapenmontern" behöver fördjupad information som kan tas fram i samarbete med orsbefolkning, skogsmuséet i Lycksele samt Västerbottens museum

Till detta kommer driftskostnader för befintlig utställning i form av underhåll av belysning och teknik samt utbyte av trasigt material.

Under 2010 kommer naturum inför kommande år planera och beräkna kostnader för en anpassning av utställningen för barn i åldrarna 0-6 år.

7.2. År 2011-2014

- Utveckla utställningen så att den är bättre anpassad även för barn i åldrarna 0-6 år.
- Utöka informationen om samisk kultur och renskötsel.
- Spårstämplar till barnverksamheten
- Färdigställa däggdjursinformationen för barn
- Montrarna bör göras om för att passa större bildskärmar då de nuvarande skärmarna är svåra att få tag på.
- Talad information till unga samt äldre och synskadade. Ev. samarbete med KCT
- Plan för att naturum ska se mindre stängt ut från utsidan. (*Idag svarta skärmar i fönstren*).
- Mindre ombyggnad av utrymmet för tillfälliga utställningar
- Vinter i utställning, planera för hur man skulle kunna presentera vintern i Vindelfjällen framförallt för sommarbesökarna.

7.3. Budget och finansiering för förnyelse av fast utställning

Delar av arbetet kan genomföras av naturumpersonalen.

Reparation och förnyelse av befintlig utställning görs av Naturinformation som byggt utställningen.

7.4. Förankring

Förslagen ska förankras med företrädare för Länsstyrelsen. Gemensam VP-planeringsdag med funktionen under hösten. Samordning med t.ex. naturre-servatsförvaltnings planerade aktiviteter 2010.

Programrådet har möjlighet att komma med synpunkter på verksamhet och åtgärder/förändringar.

I början av 2010 kommer en enkel enkätundersökning att göras till områdets turistföretagare för att fånga upp tankar om naturum och hur de anser att naturum kan bidra till att stärka Vindelfjällens och Hemavans identitet samt turistverksamheten. Samordnas med motsvarande enkät i Hemavan. En uppföljning avses att genomföras under 2011 m.a.p. uppfyllnadsgrad av satta mål.

8. Fastighet / lokaler

8.1. 2010

Inga särskilda åtgärder planerade. Underlag kommer att tas fram för att förbättra hur besökare uppfattar naturums exteriör tillsammans med fastighetsägaren. Finns också behov av att bygga om utrymmet för tillfälliga utställningar.

8.2. 2011-2014

Svårt att precisera innan överläggningarna ovan genomförts.

9. Övriga insatser

9.1. 2010

- Komplettering av referensbibliotek. Mer böcker på andra språk än svenska.

9.2. Nästföljande fyraårsperiod (2011-2014)

- Anpassning av utställningen för synskadade
- Texter på samiska

10. Fastställande av verksamhetsplan.

Denna verksamhetsplan har fastställts av huvudman för naturum, Naturvårdsenheten, Länsstyrelsen i Västerbottens län

Vid framtagandet har föreståndare Ludmilla Wieslander deltagit.

Underskrift

Umeå 2009-11-30

Ammarnäs 2009-11-30

Huvudmannens kontaktperson
Kajsa Berggren

Naturumföreståndare
Ludmilla Wieslander